

Leidingdeel bij Handreiking *Jij en de preek*

A. Doel

De jongeren leren dat de preek die ze horen daadwerkelijk een boodschap van God is aan hún adres.

- Kern avond 1: God spreekt tegen jónu door de preek (de nadruk ligt op hoe bijzonder dat is!)
- Kern avond 2: God vraagt jou te luisteren naar de preek en Hem gehoorzaam te zijn (de nadruk ligt op hoe je luistert en wat je er mee doet)

B. Achtergrondinformatie

‘Door de wijsheid van God heeft de wereld God niet gekend. Uit de schepping kunnen we wel opmaken hoe kunstig en wijs de Heere alles geschapen heeft. De weg van de verlossing is er echter niet in te vinden. Daar is de dwaasheid van de prediking voor nodig. Niet dat die preken dwaas zijn, maar de mensen vinden de inhoud van de prediking dwaas: een gekruisigde Heiland als Redder! Wie gelooft er dat zalig worden alleen afhangt van het werk van een Ander? Wij willen zelf presteren, de zaligheid zelf verdienen.’ Ds. M. van Kooten, *De eerste brief aan Korinthe, Want gij zijt duur gekocht, De Banier, 2012 (serie aan u geschreven).*

‘Er valt veel te zeggen: over dominees, die het beter moeten doen; over luisteraars, die anders horen dan toen. Maar echt verder helpen doen we het niet. Willen we uit de impasse komen, dan moeten we terug naar de kern. Terug naar het geheim dat God Zich uitgerekend via preken wil uitspreken. Hij bedient Zich van feilbare en onbeholpen mensenwoorden. Dat kan lastig zijn, maar blijft ook geweldig. Als Verhoogde blijft Christus laag afdalen. Hij laat via tong en mond van mensen van Zich horen.’ Vergunst, P.J. (red.), *In de kerk, bij God, Aspecten van de reformatorische eredienst, Royal Jongbloed, 2014, pag. 71*

‘Hier vallen eeuwigheidsbeslissingen. Als het Woord je niets doet en je gaat zo naar buiten, dan ben je dus veroordeeld. Dan heb je jezelf een oordeel geluisterd. U kunt nooit de kerk uitgaan, zoals u erin gekomen bent. Dat kan niet. Het gaat om hemel of hel. Beseffen we de geweldige ernst van de prediking wel? O, wat hebben we gebed nodig om verlichting met de Heilige Geest! Er zijn altijd geveinsden, onder het gezelschap vermengd, zo zegt Guido de Brès in de geloofsbelijdenis. Daarom moet de prediking ook onderscheiden zijn. De scheidlijn wordt getrokken tussen de gelovigen en de ongelovigen binnen de gemeente.’ Ds. C.G. Vreugdenhil, *De Heidelbergse Catechismus, Uitgeverij Boekhout, Tholen, 2008, Pag. 441*

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Bij schets 1: Jesaja 40: de aanmoediging tot de verkondiging
Mattheüs 7:13-23 de nauwe poort/de boom en zijn vruchten
1 Korinthe 1:17-31 de wijsheid van de wereld en van God
Bij schets 2: Openbaring 2 en 3: De brieven aan de zeven gemeenten.
Bedenk hierbij voor jezelf: wat wordt hier gezegd over het zitten onder de prediking? Laat de prediking je koud, of lauw, of houdt het Woord je warm?
- **Geloofsbelijdenis:** HC Zondag 31, vraag en antwoord 84

- **Literatuur:**

- D.M. Lloyd-Jones Predikers en prediking (Uitgeverij de Banier)
- Dr. P.C. Hoek Goed luisteren valt niet mee, begrijp jij de preek?
(Uitgeverij De Banier)
- P.J. Vergunst (red.) In de kerk, bij God, Aspecten van de reformatorische eredienst
(Uitgeverij Groen)
- Ds. C.G. Vreugdenhil Wat is bevinding? (Uitgeverij Jongbloed)
- Dr. J.R. Beeke Reformatorische spiritualiteit (Uitgeverij de Groot Goudriaan)
- J. Schaap en H. van Wijnen Alle aandacht (Uitgeverij Boekencentrum)
- LCJ Met open mond (webshop LCJ)

C. Suggesties voor de avondinvulling

Deze handreiking biedt voldoende stof voor de invulling van twee avonden.

De eerste avond gaat over hoe bijzonder het is dat God tegen ons spreekt door de preek. Tijdens deze avond is het belangrijk om toe te werken naar de opdracht voor de volgende avond. Tijdens deze opdracht worden de jongeren uitgedaagd om de preek voor zichzelf samen te vatten en zelf te zoeken naar de toepassing van de preek in hun eigen leven.

Het kan de jongeren stimuleren deze opdracht serieus uit te voeren, wanneer gebruik wordt gemaakt van een preeknotitieboekje. Deze zijn te bestellen via de webshop van het LCJ of van de HHJO of zelf te maken (zie slotopdracht). Praktisch toewerken naar deze opdracht kan door de vragen vast met elkaar te bespreken. Zorg dat hier nog voldoende ruimte voor is aan het einde van de avond. Controleer of ze de vragen begrijpen en of ze het belang van de opdracht inzien.

De tweede avond begint met een uitgebreide bespreking van de opdracht die de vorige avond is meegegeven. Neem hier de tijd voor, en doe dit op ontspannen wijze (de jongeren moeten niet de indruk krijgen overhoord te worden). Probeer te inventariseren: welke verschillen zijn er in de antwoorden? Hoe komt dit?

Vervolgens kan het inhoudelijke gedeelte van de avond aan bod komen. Het is mooi als je hiervan ook iets uit eigen ervaring verteld. Welke uitwerking heeft de prediking in je eigen leven gehad? Heb je hier ook recente voorbeelden van? De Bijbelstudie kan opnieuw in groepjes of plenair gedaan worden.

Als ontspanning en verwerking kan ook gekozen worden uit een van de opties die worden geboden op www.lcj.nl/verwerkingmin16.

D. Antwoorden en suggesties

Schets 1

Startopdracht

Iedereen krijgt een klein papiertje. Op het papiertje beantwoordt iedereen onderstaande twee vragen:

1. Heeft de Heere wel eens tot jou gesproken?
2. Wat was Zijn boodschap voor jou?

Iedereen die de vragen beantwoord heeft, stopt deze in een schoenendoos met gleuf. Als alle briefjes in de schoenendoos liggen, wordt de doos geschud. Iedereen mag er een briefje uitpakken. Om de beurt wordt er een briefje voorgelezen en degene die het briefje voorleest mag vertellen of hij of zij dit herkent in zijn of haar eigen leven.

Vul zelf als leidinggevende ook een briefje in. Laat een jongere de doos schudden als alle briefjes ingeleverd zijn en pak zelf als eerste een briefje. Lees voor wat er op het briefje staat en vertel de jongeren of jij als leidinggevende herkent wat op het briefje staat. Probeer persoonlijk te worden en zelf de 'toon' te zetten voor een mooi groepsgesprek. Als het briefje wat je gepakt hebt weinig aanleiding geeft, kun je ook zelf iets persoonlijks toevoegen wat niet op het briefje genoemd wordt. Als de jongeren om de beurt een briefje uit de doos pakken, help hen dan om onder woorden te brengen wat ze herkennen. Luister goed en vul hen aan en waardeer hun inbreng.

Alternatieve startopdracht

Maak een woordspin en zet in het midden het woord 'Preek'. Brainstorm met de jongeren waar ze allemaal aan denken bij dit woord. Het mag van alles zijn! Probeer met elkaar zoveel mogelijk woorden te verzamelen en maak als leidinggevende een korte samenvatting van wat jullie weten van de preek. Begin met de schets en laat de woordspin gedurende de avond zichtbaar blijven. Probeer gedurende het bespreken van de schets steeds de verbinding te maken met de woordspin die de jongeren zelf gemaakt hebben. Zo verbind je nieuwe informatie aan voor de jongeren al bekende woorden en gedachten.

Vragen

1. Wat heb jij door de preek al over de Heere geleerd?

Een persoonlijke vraag voor jongeren, in het verlengde van de startopdracht. Help jongeren dingen onder woorden te brengen die ze door de prediking geleerd hebben over de Heere Jezus. Denk bijvoorbeeld aan Zijn liefde voor zondaren, Zijn lijden en sterven, Zijn onderwijs in bijvoorbeeld de Bergrede of aan Zijn directheid in het bestraffen van de farizeeën en schriftgeleerden. Mooi als je aan kunt haken bij de preek van afgelopen zondag!

2. Zoek Mattheüs 28:19 op.

- a. Welke opdracht gaf de Heere Jezus aan Zijn discipelen?

De discipelen krijgen de opdracht om al de volken te onderwijzen, hen te dopen in de Naam van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest. De apostelen moeten de volken leren om alles wat de Heere Jezus aan onderwijs geboden heeft te onderhouden.

- b. Noem drie voorbeelden van mensen die Gods Woord uitlegden in het Oude Testament.

Denk aan profeten als Jesaja, Ezechiël en Amos.

- c. Noem twee voorbeelden van mensen die Gods Woord uitlegden in het Nieuwe Testament.

Johannes de Doper en Paulus

- d. Wie legt aan jou Gods Woord uit? Begrijp je de boodschap die God jou geeft in Zijn Woord?

De dominee die zondags preekt en catechese geeft. Jongeren kunnen ook denken aan hun ouders en godsdienstdocenten op school. Vraag aan de jongeren even door of ze de boodschap/preek vaak begrijpen of dat ze deze heel moeilijk vinden. Wat vinden ze vooral moeilijk?

3. Waarom worden er in de kerk geen filmpjes gebruikt zoals in de lessen op school?
Tijdens de preek gaat het om het Woord. De Bijbel leert ons dat 'horen' dan heel belangrijk is. Noem de Bijbeltekst Romeinen 10:17 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods'.
4. Zoek in je Bijbel Genesis 3:9-15 op en lees dit met elkaar.
 - a. Dit gedeelte wordt wel eens het begin van de eerste preek genoemd. Leg uit waarom.
Hier spreekt de HEERE voor het eerst tegen zondaars en wijst Hij ze op de Heere Jezus: het zaad van de vrouw.
 - b. Lees vers 9 nog een keer. Adam wordt hier geroepen door de Heere. Wat is daarvoor gebeurd met Adam en Eva?
Adam en Eva hadden gezondigd. Ze waren God ongehoorzaam en geloofden de duivel.
 - c. Wat vind je ervan dat God naar hen toekomt en ze roept?
Laat de jongeren hier zelf op reageren. Probeer je samen met hen in te leven in de situatie van Adam en Eva toen ze in het struikgewas zaten en God hen riep. Hoe zouden ze zich gevoeld hebben? Herkennen jongeren dat gevoel wel eens in hun leven?
 - d. Wat doet God als jij in de kerk zit en luistert naar de preek?
De Heere biedt Zichzelf aan door middel van Zijn Woord. Hij zegt tot zondaren: Ik ben God, je Schepper. Ik kan je redden van de straf die je hebt verdiend door het bloed van Mijn Zoon. Hij roept hierbij op tot bekering, en Hij belooft: Ik kan en wil het doen!

www.lcj.nl/verwerkingmin16

www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Stelling: Als God speciaal tegen jou praat in de kerk, kun jij het niet maken om thuis te blijven. Laat de jongeren reageren. Benadruk hoe bijzonder het is om in vrijheid naar de kerk te kunnen gaan. Vertel iets over de situatie van vervolgte christenen. Wat zouden zij van de stelling vinden?

Opdracht: Luisteren naar de preek

Kopieer de bijlage met de vragen A-H voor de jongeren. Neem zelf ook een exemplaar mee naar de kerk en beantwoord de vragen. Spreek met de jongeren af dat ze de volgende clubavond hun antwoorden meenemen.

Creatieve opdracht

www.lcj.nl/verwerkingmin16

www.hhjo.nl/verwerkingmin16

Slotopdracht: maak je eigen preeknotitieboekje

Pak per persoon een A4 vel gekleurd papier of karton en een aantal witte A4 vellen papier. Vouw de A4 vellen scherp precies middendoor en vouw het gekleurde papier of karton er om heen, zodat het een boekje wordt. Aan de dubbel gevouwen kant plaats je twee nietjes: een boven en een onder aan het boekje. Knip uit tijdschriften plaatjes of uitspraken en versier de gekleurde omslag. Je kunt er natuurlijk ook op tekenen. Met zelfklevend kaftplastic kun je de omslag van het boekje verstevigen. Let op: dit moet je voorzichtig recht plakken, want je kunt fouten niet herstellen! Neem je boekje mee naar de kerk en beantwoord zondag de bovenstaande vragen A-H.

Neem de benodigde materialen mee. Ga met de jongeren creatief aan de slag en stimuleer hen het boekje wekelijks te gebruiken. Zoek van te voren leuke tijdschriften en teksten op. Print eventueel mooie Bijbelteksten in verschillende lettertypes uit op gekleurd papier, zodat de jongeren deze ook kunnen knippen en plakken op hun omslag.

Schets 2

Startopdracht

Zorg voor een groot A2 karton en stiften. Verdeel het papier in twee vakken. Schrijf boven aan het papier 'De preek begrijpen'. Schrijf boven in het ene vak: 'Dit kunnen wij doen'. Schrijf boven in het andere vak: 'Dit zou de dominee kunnen doen'. Laat de jongeren naar voren komen en op het karton schrijven in beide vakken.

Alternatieve startopdracht

Schrijf als club gezamenlijk een brief aan de dominee waarin jullie hem vertellen wat jullie leren van de preek. Vertel hem in de brief hoe jullie de preek ervaren, wat jullie geleerd hebben en welke vragen jullie hebben. Doe de brief bij hem door de brievenbus. Misschien gaat hij er zondag wel op in!

Vragen

1. Lees met elkaar Handelingen 17: 10-14, bespreek de volgende vragen:
 - a. Wie kwamen er preken in Berea?
Paulus en Silas
 - b. Wat deden de mensen in Berea toen deze mannen gepreekt hadden?
Zij onderzochten dagelijks de Schriften of wat gepreekt werd wel waar was.
 - c. Wat ontdekten de mensen in Berea daardoor? Wat gebeurde er met hen?
Zij ontdekten dat het waar was wat Paulus en Silas verkondigden, dat het overeenkwam met de Schriften, en zij geloofden.
 - d. Waarom zouden de Joden zo achter deze mannen aanjagen? (kijk ook in 17:3)
Zij wilden geen Koning die moest lijden en sterven. Zij geloofden niet in de opstanding van de Heere Jezus. Eigenlijk wilden ze er niet aan toegeven dat zij zelf ook zondaars waren.

e. Wat kun jij leren van de mensen in Berea?

Het is belangrijk dat we goed bedenken: is dit wel waar? Maar het is nog belangrijker dat het Evangelie voor onszelf waarheid wordt. Dat we niet langer meer alleen zeggen: Hij is de God van David, en van Paulus, en van Esther, en Jezus is de Verlosser, maar dat we geloven: Hij is ook mijn Verlosser!

Opdracht 'Luisteren'

Besprek met elkaar de vragen die je na de preek van zondag hebt beantwoord.

Heeft de hele groep hetzelfde gehoord? We gaan het onderzoeken! De eerste fluistert zijn antwoord op vraag B aan degene naast hem/haar. Wanneer diegene (bijna) hetzelfde heeft fluistert hij of zij dat antwoord door naar de volgende. Heeft diegene iets heel anders opgeschreven? Fluister dan dat andere antwoord door. Wanneer de laatste in de rij aan de beurt is geweest zegt hij of zij het hardop. Is dit hetzelfde als wat de eerste zei? Als het anders is: hoe komt dat?

Opdracht 'de sleutel'

In vraag 84 van de Heidelbergse Catechismus staat dat de preek een sleutel is. Een sleutel die de deur van het hemelrijk (dat is: de hemel) opendoet of dichtdoet.

a. Wat betekent dat?

Het Evangelie is de sleutel. Voor wie gelooft, gaat de deur naar de hemel open, voor wie ongelovig blijft, gaat de deur van de hemel op slot. Als het Evangelie verkondigt wordt, gaat dus steeds de deur open of dicht.

b. Onderstreep met groen welke woorden horen bij het opendoen van de hemel.

c. Onderstreep met rood welke woorden horen bij het dichtdoen van de hemel.

Vraag: Hoe wordt het hemelrijk door de prediking van het heilige Evangelie geopend en gesloten?

Antwoord: Alzo, als volgens het bevel van Christus: aan de gelovigen, allen en iedereen, verkondigd en openlijk betuigd wordt dat hun, zo dikwijls als zij de belofte van het Evangelie met een waar geloof aannemen, waarachtig al hun zonden door God, om de verdiensten (dat is: het werk) van Christus wil, vergeven zijn;

daarentegen alle ongelovigen, en hen die zich niet van harte bekeren, verkondigd en betuigd wordt dat de toorn van God en de eeuwige verdoemenis op hen ligt, zolang als zij zich niet bekeren; naar welk getuigenis van het Evangelie God zal oordelen, beide in dit en in het toekomstige leven.

2. Charles Spurgeon kreeg tijdens de preek de opdracht om te zien op Jezus. Wat wordt bedoeld met 'zien op Jezus' als je Hem niet voor je ziet staan?

Dan wordt bedoeld dat je geestelijk moet zien op Jezus. Dat betekent dat je moet geloven dat Hij leeft en ook jouw zonden wil vergeven. Zien op Jezus is gelovig denken aan Zijn genade en in geloofsgehoorzaamheid buigen voor Hem.

3. Je zit niet alleen in de kerk om Gods boodschap aan te horen, je moet Hem ook gehoorzamen.

Heb jij afgelopen zondag een opdracht gekregen in de preek om iets te doen? Zo ja, wat was dat?
Afhankelijk van de preek. Spreek hier met de jongeren over door.

Slotopdracht

Pak het vel van de startopdracht erbij. Hebben jullie na deze avond nog nieuwe ideeën? Zet die er dan bij. Maak daarna een foto van het papier en stuur die naar de dominee. Natuurlijk wel even uitleggen waar het over gaat. Vraag of hij er eens op wil reageren, bijvoorbeeld op catechisatie.

Zingen Heere Jezus om Uw Woord.

Heere Jezus om Uw Woord;
zijn wij hier bijeen gekomen.
Laat in 't hart dat naar U hoort;
Uw genade binnenstromen.
Heilig ons, dat wij U geven;
hart en ziel en heel ons leven.

Ons gevoel en ons verstand;
zijn, o Heer, zo zonder klaarheid.
Als Uw Geest de nacht niet bant;
ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten;
moet U Zelf in ons verrichten.

O Gij glans der heerlijkheid,
Licht uit licht, uit God geboren.
Maak ons voor Uw heil bereid;
open hart en mond en oren.
Dat ons bidden en ons zingen;
tot de hemel door mag dringen.

E. Extra voorbereiding

Schets 1

- Voor de startopdracht:
 - Post-its papiertjes of kleine memoblaadjes
 - Pennen
 - Schoendoos met gleuf in de deksel
- 4. Voor de alternatieve startopdracht:
 - Krijtbord of memobord

- Krijtjes of stiften
- 5. Bijbels en pennen.
- 6. Voor de creatieve opdracht:
 - Geleurd papier of karton
 - Wit A4 papier
 - Nietjes en nietmachine
 - Tijdschriften met plaatjes
 - Uitspraken en teksten
 - Lijm
 - Stiften en potloden
 - Scharen
 - Zelfklevend kaftplastic
- De bijlage met vragen voor iedere jongere en leidinggevende gekopieerd

Schets 2

- Voor de startopdracht:
 - A2 karton of papier
 - Stiften
- Voor de alternatieve startopdracht
 - Papier of laptop
 - Pen
 - Envelop
- Bijbels en pennen
- Groene en rode potloden

F. Bijlagen

Zie onder

Bijlage 1

Opdracht: Luisteren naar de preek

Je hebt veel over de preek gehoord. Als je zondag naar de kerk gaat, zullen de vragen hieronder je helpen om goed te kunnen luisteren. Neem ze zondag mee naar de kerk en probeer ze te beantwoorden. De volgende keer bespreken we de antwoorden op de club, dus neem je antwoorden mee!

A. Over welke tekst preekte de dominee?

.....
.....

B. Noemde de dominee een 'thema'? En punten?

.....
.....
.....
.....

C. Welke dingen hoorde je voor het eerst?

.....
.....

D. Wat heb je zelf van de preek geleerd?

.....
.....

E. Schrijf op wat je graag wilt onthouden, zodat je er steeds naar kan kijken.

.....
.....
.....

F. Over welke dingen ben je anders gaan denken na deze preek?

.....
.....
.....

G. Kun je kernwoorden of een kernzin van de preek noemen?

.....
.....

H. Wat heeft God tegen jou gezegd in deze preek?

.....
.....

